Sammanträde torsdag 23 maj 2013 klockan 18:00-20:00

Ledamöter
Abit Dundar (FP) ordförande
Eva Fagerhem (S) vice ordförande
Lars Svärd (M)
Anette Hellström (M)
Tomas Tetzell (M)
Malin Strid (FP)
Hans Tjernström (C)
Björn Sund (S)
Larsolof Blixt (S)
Jessica Jormtun (MP)
Johan Faxér (MP)
Carita Stenbacka Tenezakis (V)

Ersättare
Filip Solsjö (M)
Magnus Bock (M)
Tita Bergquist (M)
Anna Bredin (M)
Susanne Sjöblom (M)
Jonas Haak (FP)
Patrik Lindgren (S)
Christopher Ödmann (MP)
Magnus Runsten (MP)
Johanna Fogel (V)

Tjänstgörande ersättare
Erik Englund (M) för Johan Nilsson (M)

Tjänstemän
Maria Mannerholm stadsdelsdirektör
Gunnar Ohlsén avdelningschef § 1- 21
Lars Wennberg avdelningschef § 1- 21
Ingrid Widebäck avdelningschef
Agneta Blomkvist medicinskt ansvarig sjuksköterska § 1- 21
Kerstin Henningsson nämndsekreterare

Utses att justera
Abit Dundar (FP) och Eva Fagerhem (S)

Dag för justering 28 maj 2013

Sekreterare

Ordförande **Vice ordförande**

Paragrafnr 1- 24, varav enskilda ärenden 22-23
Antal blad 36

§ 1

Val av justerare och dag för justering

Ordföranden Abit Dundar (FP) och vice ordföranden Eva Fagerhem (S) utsågs att justera dagens protokoll. Justering sker 28 maj 2013.

Anmäldes att protokollet från sammanträdet 18 april 2013 justerades 23 april 2013.

Dagordningen godkändes.

_____

§ 2

Medborgarförslag om solbryggor i Mälaren

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lämnar medborgarförslaget till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Inkommet medborgarförslag från 3 maj 2013.
Dnr 250-2013-1.2.3

---

§ 3

Tertialrapport 1 – 2013
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förslaget till tertialrapport 1 för 2013 med helårsprognos.
2. Nämnden godkänner en ökad omslutning med 41,0 mnkr.
3. Nämnden ansöker om medel för tillfälliga tomgångshyror med 1,2 mnkr under ombyggnadsetapp 2 i Trekantens servicehus.
4. Nämnden begär budgetjustering för tillgänglighetsinvesteringar inom parkinvesteringar med 5,5 mnkr.
5. Nämnden ansöker om medel för projektet Vackrare Stockholm med 0,2 mnkr bilaga 2
6. Nämnden beslutar i enlighet med kommunstyrelsens uppmaning att ändra årsmålen för en indikator under respektive mål 1.2 och 1.4 samt 4 indikatorer under målet 2.4.
7. Nämnden ansöker om medel med 14,4 mnkr för utbyggnad av förskolelokaler bilaga 1.
8. Nämnden beslutar att minska antalet resultatenheter inom förskoleverksamheten från fyra till tre fr.o.m. den 1 juli 2013.
9. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Nämndens mål bedöms uppfyllas i allt väsentligt. Några är dock inte inom given budget. Prognosen på årsutfall redovisar ett underskott med 2,8 mnkr före resultatöverföringar. Efter resultatöverföringar redovisas ingen avvikelse, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos. Nämnden begär budgetjustering för investeringsplanen med 5,5 mnkr för tillgänglighetsåtgärder inom parkinvesteringar.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 7 maj 2013.
Dnr 157-2013-1.2.1

Förslag till beslut

Abit Dundar m.fl. (FP), Lars Svärd m.fl. (M), Hans Tjernström (C) och Jessica Jormtun m.fl. (MP) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Forts. nästa sida

Forts. § 3

Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång
Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation
Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

”1. Att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till beslut.

2. samt att därutöver anföra följande:

Trots Stockholms stads stora budgetöverskott för 2012 fattas det ekonomiska resurser ute i stadsdelarna. Trots att vi vet att förvaltningens tjänstemän, utifrån givna ramar, gör ett gott arbete kan vi känna oro för det underskott som redan nu prognostiseras inom äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt ekonomiskt bistånd.

Äldreomsorg
Vad gäller boendeplanering inom äldreomsorgen gör förvaltningen bedömningen att det finns en fortsatt risk för en överkapacitet av servicehuslägenheter i stadsdelen. Vi hävdar dock fortfarande att stadens riktlinjer vid bedömningar om ansökan till lägenhet i servicehus är för restriktiva. Istället för att servicehuslägenheter står tomma och genererar tomgångskostnader borde fler äldre få flytta till servicehus. Psykisk oro och frånvaro av hiss borde vara tillräckliga skäl för bifall.

I stadsdelen finns en mångfald av utförare och verksamheter. Den som har hemtjänst kan välja mellan ett hundratal hemtjänstutförare. Man kan fråga sig om detta verkligen innebär en reell valfrihet. Hur lätt är det för en gammal människa att veta vilket företag som är bäst för de egna behoven?

Vi är kritiska till systemet med ickeval där ickevalsuppdragen lottas ut efter intresseanmälan från utförarna. Likaså är vi kritiska till att hemtjänstföretagen har verksamhet över hela staden vilket lett till att en stor del av deras arbetstid går åt till restid samt att miljön påverkas negativt.

Forts. nästa sida

Forts. § 3

Förskola

Andelen förskolelärare inom stadsdelen är fortfarande för låg och det blir inte bättre av att förvaltningen samtidigt i snabb takt bygger ut antalet förskoleplatser. Även inom övriga staden har man svårigheter med rekryteringar. Detta är beklagligt men förvaltningen är angelägen om att hitta lösningar på detta problem på olika sätt.

Antalet förskolebarn per anställd ligger något över målet. Att detta mål har behövts balanserats mot andra mål som till exempel budget i balans ser vi som ytterligare en indikation på att budgeten är för snålt tilltagen.

Socialpsykiatri

Förvaltningen skriver i ärendet att antalet brukare inom boendestöd och sysselsättning har minskat. Enligt facket stämmer detta inte utan det borde istället stå att antalet brukare inom sysselsättning inte minskat men varit otillräckligt vilket lett till ett nettounderskott på 1,7 mnkr. Detta visar på de brister som finns i dagens ersättningssystem vilket borde leda till en förändring av systemet.

Sommarjobb

I år kommer 220 jobb att erbjudas till ca 600 sökande. Sommarjobb rustar ungdomarna för arbetsmarknaden, ger dem ett välbehövligt ekonomiskt tillskott samt håller dem borta från stök och bråk. Därför borde staden tillskjuta ekonomiska resurser till stadsdelsnämnderna så att alla ungdomar som så önskar kan få ett sommarjobb. ”

Särskilt uttalande

Jessica Jormtun m.fl. (MP) anmälde ett särskilt uttalande.

”Nämndens mål uppfylls i allt väsentligt, dock inte inom given budget. Även om prognosen visar på ett relativt sett marginellt underskott måste vi återigen ställa frågan om det är bra för verksamheterna att ständigt balansera på gränsen. Ger det utrymme för de långsiktigt bästa lösningarna, eller gör det tvärtom att kortsiktiga ekonomiska mål är det som sätts främst?

Nu ifrågasätter vi i och för sig att fullmäktiges nuvarande mål är de mest lämpliga som kunde ha valts. Vi är inte heller övertygade om att ett uppfyllande av dessa mål är det som med största säkerhet leder till den bästa utvecklingen för stadens invånare. Med detta sagt får vi konstatera att förvaltningen, utifrån givna knappa ramar, gör ett gott arbete.

Forts. nästa sida

Forts. § 3

Stadsdelen har som alla vet en mycket stor efterfrågan på förskolor, vilket också leder till att förskoleplatser inte alltid finns att erbjuda där efterfrågan är som störst. Vi skulle gärna se att stadsdelen och dess invånare gavs ett större inflytande i planprocesserna för nya bostäder, eftersom vi tror att det skulle leda till att behoven av lokaler för förskolor och annan service integrerades bättre i planerna.

Att det råder brist på förskollärare samtidigt som stadsdelen bygger ut antalet förskoleplatser är en olycklig situation. Vi instämmer i att detta är en stor utmaning och hoppas att det ska finnas möjlighet för redan anställda i förskolan att vidareutbilda sig med stöd och bidrag från staden.

Antalet förskolebarn per anställd ligger något över målet. Att detta mål har behövts balanseras mot andra mål som till exempel budget i balans ser vi som ytterligare en indikation på att budgeten är för snålt tilltagen.

För området social omsorg beskrivs hur varken antalet nytillkommande brukare eller deras behov går att känna till i förväg, och att det därför är svårt att åtgärda kostnadsökningar. Vi förutsätter att "arbetar mycket aktivt med att hitta kostnadseffektiva lösningar" inte riskerar medföra att enskildas rättigheter åsidosätts.

I den kommunala hemtjänsten har en specialiserad hemtjänstgrupp startats, med särskild kompetens inom demensområdet. Vi ser mycket positivt på att gruppen arbetar utifrån en helhetssyn där insatserna samordnas utifrån de äldres behov och önskemål och där samarbete med och stöd till närstående ingår.

Kvalitetsuppföljningen på två vård- och omsorgsboenden har visat att verksamheterna håller en god kvalitet gentemot de boende. Något vi efterlyser svar på är hur de anställda upplever sin situation.

Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänsten är ett mål som inte uppfylls helt, men vi ser positivt på att det finns ett förbättringsarbete för att öka nöjdheten. Vi undrar dock över om det finns ett samband mellan låg nöjdhet hos brukare och hög sjukfrånvaro hos de anställda, och om en delförklaring kan vara brist på resurser. Att det är för få som har för mycket att göra på för kort tid.

Vad gäller boendeplanering inom äldreomsorgen gör förvaltningen bedömningen att det finns fortsatt risk för en överkapacitet av servicehuslägenheter i stadsdelen, vilket är kostsamt för stadsdelen.

Forts. nästa sida

Forts. § 3

Vi har tidigare framfört att problemet kanske inte är att det finns för många lägenheter utan att stadens riktlinjer för handläggning av ärenden inom äldreomsorgen är för restriktiva. I väntan på en utredning eller översyn av detta bör dock möjligheterna att använda tomma lägenheter för andra ändamål undersökas. Om de till exempel kan hyras ut på korttidskontrakt.”

_____

§ 4

Planerad förskoleutbyggnad under 2013-2018

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelnämnd godkänner stadsdelsförvaltningens lägesrapport över planeringen för förskoleutbyggnad under 2013-2018.

Ärendet

Antalet barn i åldrarna 1-5 år inom Hägersten-Liljeholmen i behov av förskoleplats beräknas öka från 5 618 barn år 2013 till 6 036 barn år 2016 och 6 221 barn år 2018. Förvaltningen presenterar planerad förskoleutbyggnad per stadsdelsområde för perioden 2013-2018. Den planerade förskoleutbyggnaden minus avveckling av befintliga förskolor under den aktuella perioden omfattar 75 nya avdelningar och drygt 1 050 förskoleplatser beräknat på 14 barn per avdelning.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 6 maj 2013.
Dnr 222-2013-2.6

Förslag till beslut

Abit Dundar m.fl. (FP), Lars Svärd m.fl. (MP), Hans Tjernström (C), Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Jessica Jormtun m.fl. (MP) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Jessica Jormtun m.fl. (MP) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

”1. Att delvis godkänna stadsdelsförvaltningens lägesrapport över planeringen för förskoleutbyggnad.

2. Att tillägga följande:

Till att börja med vill vi tacka förvaltningen för god framförhållning med framtagandet av prognoser med mera. Forts. nästa sida

Forts. § 4

Antalet förskolebarn fortsätter att öka och nya förskolor kommer att behöva byggas i Hägersten-Liljeholmen. Vi tror att miljövänliga förskolor är bra för barnen att vistas i. Redan nu ställs höga miljökrav vid nybyggnation och därför föreslår vi:

- att förskolorna som byggs ska certifieras enligt Miljöbyggnad, lägst nivå silver
- att förskolorna ska uppföras i passivhusstandard

Vi föredrar små och personliga förskolor där barnen känner sig trygga och sedda. Förskolor där barnen kan knyta an till personalen på sin avdelning och leka, lära och utvecklas i en lugn och trygg miljö. Det tror vi inte är möjligt på jätteförskolor och vi anser därför att förskolor med högst fyra till sex avdelningar är lämpligare än, som nu i många fall, föreslagna åtta och i Kastanjen tio avdelningar. Vi föreslår istället:

- att stadsdelsförvaltningen ska verka för att det planeras in förskoleavdelningar i bottenvåningarna på nybyggda flerbostadshus
- att stadsdelsförvaltningen ska se över möjligheten att köpa eller hyra friliggande villor för förskoleverksamhet
- att stadsdelsförvaltningen i friliggande förskolor begränsar antalet avdelningar till högst fyra till sex avdelningar.”

Särskilt uttalande

Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) anmälde ett särskilt uttalande.

”Vi instämmer med förvaltningens uppfattning att det är viktigt att man redan vid planering av nya bostäder även planerar för samhällsservice som exempelvis förskola.

Staden behöver vara tuffare och mer konsekvent när det gäller att utifrån behov ställa krav på såväl egna som privata fastighetsbolag och entreprenörer att även planera för nödvändiga lokaler för förskoleverksamhet vid nybyggnation eller vid ombildningar av hyresrätter. Det är inte acceptabelt att stora kvarter och hela stadsdelar växer fram utan att detta är tillgodosett.

Det är också viktigt i en stadsdel som Hägersten-Liljeholmen med en så stor ökning av förskolebarn och därmed åtföljande krav på att skapa nya förskoleplatser, att staden kompenserar för det ökade kostnader som detta medför. Detta för att inte förskolornas framtida hyror ska belastas.”

---

§ 5

Ny förskolepaviljong på Västertorpsvägen

Beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förslaget om en förskolepaviljong med kapacitet för fyra avdelningar på Västertorpsvägen.

2. Nämnden föreslår att kommunstyrelsens ekonomiutskott godkänner förslaget av den nya förskolepaviljongen.

3. Nämnden ger stadsdelsförvaltningen i uppdrag att beställa etableringen och teckna avtal med PCS Projektservice AB om att hyra förskolepaviljongen, under förutsättning att kommunstyrelsens ekonomiutskott godkänner projektet.

4. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen föreslår att en ny förskolepaviljong med tidsbegränsat bygglov byggs på Västertorpsvägen. Paviljongen kommer initialt att användas för evakuering av förskolan Vasan under rivningen av befintliga byggnader och nybyggnationen av en permanent förskolebyggnad. Årshyran för paviljongens lokal och mark kommer att bli 2 012 000 kronor, vilket motsvarar en hyreskostnad per barn och år på 27 944 kronor.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 30 april 2013.
Dnr 241-2013-2.6

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

_____

§ 6

Uppdatering av delegationsordningen

Beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd delegerar samtliga beslut av ärenden som anges i den bilagda delegationsordningen till förvaltningschef enligt 6 kap. 33 § kommunallagen.

2. Nämnden ger förvaltningschefen rätt att vidaredelegera ärendena till lägst den nivå som finns angiven i delegationsordningens kolumn ”Delegat”.

3. Beslut som delegeras ska anmälas i den ordning som anges i kolumnen ”Kommentar” i delegationsordningen.

Ärendet

En uppdatering av delegationsordningen behöver göras i samband med att familjerätten i Hägersten-Liljeholmen, Skärholmen och Älvsjö samordnas i en gemensam enhet – Familjerätt sydväst, lokaliserade i förvaltningens lokaler på Telefonvägen 30.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 3 maj 2013.
Dnr 34-2013-1.1

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

_____

§ 7

Delegation enligt LVM och förordnande enligt LVU

Beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd delegerar till socialinspektörer vid Socialjouren att begära polishandräckning enligt 45 § 1 och 2 st lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), inom nämndens eget ansvarsområde.

2. Nämnden förordnar nedan nämnda socialinspektörer vid Socialjouren att begära polishandräckning enligt 43 § 2 p lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) inom nämndens eget ansvarsområde,

   Socialinspektörer vid Socialjouren
   Annette Borell, Agneta Engström, Maria Larsson, Maria Mistander och Inga-Lill Renhorn Källgren.

Ärendet

Delegation och förordnande till socialinspektörer inom Socialnämnden att kunna begära polishandräckning enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), på icke kontorstid.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 2 maj 2013.
Dnr 196-2013-1.1

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

_____

§ 8

Förslag till hur andelen förskollärare ska öka i stadsdelen
Svar på skrivelse från (S), (V) och (MP)

Beslut
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redogörelse för hur man arbetar för att öka andelen förskollärare stadsdelen.

Ärendet
Förvaltningen svarar på en skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet med stöd av Miljöpartiet om hur man arbetar för att öka andelen förskollärare stadsdelen.

Andelen förskollärare i stadsdelen är 40 % och det är brist på förskollärare. Utbildningsplatserna i Stockholmsområdet motsvarar inte behoven och konkurrensen är stor om utbildade förskollärare. Förvaltningen redogör för olika strategier för att locka förskollärare till stadsdelen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 22 april 2013.
Dnr 81-2013-2.3.1

Beslutsgång
Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

_____

§ 9

Förskola på natten
Svar på skrivelse från (MP)

Beslut
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redogörelse för behovet av barnomsorg inom stadsdelen på natten.

Ärendet
Förvaltningen svarar på en skrivelse från Miljöpartiet om hur föräldrar kan få information om förskolor och barnomsorg, hur stadsdelen handlägger önskemål om barnomsorg på obekväm arbetstid samt vilket behov som förvaltning uppskattar att det finns av omsorg på obekväm tid.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 22 april. 2013.
Dnr 169-2013-1.2.1

Beslutsgång
Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

_____

§ 10

Val av hemtjänstutförare

Svar på skrivelse från (MP), (S) och (V)

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redovisning som svar på skrivelsen.

Ärendet

Inom Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde har hemtjänstkunderna möjlighet att välja mellan många olika hemtjänstutförare.
Förvaltningen svarar på en skrivelse från Miljöpartiet med stöd av Socialdemokraterna och Vänsterpartiet om hemtjänstkundernas val.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 29 april 2013.
Dnr 83-2013-7

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

_____

§ 11

Stockholms stads förskoleprogram

Yttrande till kommunstyrelsen

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Ärendet

En ny förskoleplan för Stockholms stad föreslås, numera kallad förskoleprogram. Förslaget har beaktat lagändring, förtydliganden och kompletteringar i förskolans läroplan samt kommunfullmäktiges viljeinriktning som den utrycks bland annat i budgeten. Det tidigare kravet på kommunal skolplan och kvalitetsredovisning har avskaffats. Istället ställs krav på att det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen.

Förvaltningen lämnar synpunkter på programförslagets innehåll och utformning samt för ett resonemang kring; om det behövs ett särskilt förskoleprogram, till vem eller vilka planen är riktad, vilket innehåll som bäst kan tänkas stödja förskolornas arbete samt ge vårdnadshavarna och medarbetarna en vägledning om hur förskolor i världsklass ska nås.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 4 april 2013.
Dnr 165-2013-1.5.1

Förslag till beslut

Abit Dundar m.fl. (FP), Lars Svärd m.fl. (M), Hans Tjernström (C) och Eva Fagerhem m.fl. (S) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Jessica Jormtun (MP) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Carita Stenbacka Tenezakis (V) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Forts. nästa sida

Forts. § 11

Reservation
Jessica Jormtun (MP) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

”Inledning
FN:s Barnkonvention borde vara en tydligare utgångspunkt för förskoleprogrammet. Det saknas resonemang kring exempelvis artikel 12 om barns rätt till inflytande och delaktighet. Alla barns rätt till utbildning genom förskola, inklusive papperslösa eller gömda barn, bör skrivas in i programmet.

Utveckling och lärande
Alla barn ska uppmuntras att tro på sig själva och andra. Var och en ska få utveckla sina förmågor, utifrån sina förutsättningar, och lära sig att samarbeta där det behövs, till exempel för ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart samhälle. Alla behövs, oavsett kön, ålder, sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck, religion, etnicitet och funktionsnedsättning, och alla har något att bidra med i samarbetet.

Barn som behöver mer hjälp och stöd
Det behövs tydligare tidsramar för hur snart insatser ska sättas in för barn som behöver mer hjälp och stöd i sin utveckling än andra. Om det sker inom en vecka, en månad eller inom ett år kan vara helt avgörande för barnets utveckling.

Pedagogisk miljö och material
Skadliga kemikalier som finns i förskolan ska fasas ut. Barn är särskilt utsatta och känsliga för skadliga kemikalier. Stockholm ska ha som mål att samtliga kommunala förskolor ska vara miljödiplomerade och fria från gifter senast 2021. Målet ligger i linje med regeringens miljömål att skydda människor och miljö från skadliga kemikalier. Förskolorna ska ha tillgång till pedagogiska rymliga gröna gårdar. För att säkra kvaliteten på utemiljön ska staden ta fram ett verktyg av typen "lekvärdesfaktor". Lekvärdesfaktor används för att värdera utemiljöerna, och kan bidra till att skapa en utemiljö som stimulerar till lek och rörelse.

Barns språkliga och kommunikativa utveckling
Verksamheten i förskolan ska ha en global utgångspunkt och relatera till barnets bakgrund, tidigare erfarenheter och språk. Det är viktigt att även små barn får modersmålsstöd så att de ges samma möjlighet att utveckla kulturell identitet samt förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Forts. nästa sida

Forts. § 11

Kost, rörelse och hälsa
Ett ekologiskt synsätt ska prägla verksamheten i förskolan. Alla förskolor ska kunna erbjuda omsorgsfullt lagad ekologisk och närproducerad mat. Minst 50 procent av livsmedlen ska vara ekologiska och det ska finnas tillagningskök på förskolorna.

Gruppen som pedagogiskt redskap
Barngruppernas storlek och sammansättning har stor betydelse för kvaliteten i förskolan. Det kan vara försåtligt att betrakta barngruppernas storlek och sammansättning som ett pedagogiskt redskap som därför varierar under dagen och mellan aktiviteter. Det kan försvåra full insyn och öka risken att barngrupperna allt för ofta är för stora.

Genusperspektiv
Alla förskolor ska ha personal med genuspedagogisk utbildning. Förskolan har en unik möjlighet att motverka befästandet av könsnormer, heteronormativitet och rasism. Förskolan ska ha ett medvetet, aktivt normkritiskt arbete och ett aktivt arbete mot diskriminering. De likabehandlingsplaner som förskolorna upprättar ska innefatta samtliga diskrimineringsgrunder och användas som hjälp i det dagliga arbetet.

En förskola för storstaden
Staden ska erbjuda helg- och nattöppen barnomsorg. Barn med nattarbetande föräldrar har behov av en lugn, trygg och ombonad miljö i mycket liten skala med välutbildad personal. Rätten till barnomsorg är i dag starkt begränsad till dagtid vilket särskilt missgynnar ensamstående föräldrar och människor som jobbar kvällar, nätter och helger.

Systematiskt kvalitetsarbete
Det är en brist att enbart de kommunala förskolorna och inte de fristående följs upp i stadens integrerade ledningssystem (ILS).”

Reservation
Carita Stenbacka Tenezakis (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

”1. Att delvis godkänna förvaltningens redovisning som svar på remissen

Forts. nästa sida

Forts. § 11

2. samt därutöver anföra följande:

Förskoleprogrammet har en hel del pedagogiska förtjänster när det gäller förskolans eget arbete, men rådande strukturella förutsättningar begränsar kraftigt möjligheterna att genomföra programmet. Den tilltagande segregationen i boendet motverkar den mångfald som programmet talar om. En likvärdig förskola lägger grunden för en likvärdig skola. Idag står vi allt längre ifrån den visionen eftersom kunskapssegregationen tilltar i vår stad.

Med detta sagt vill vi betona att det behövs ett stärkt kulturperspektiv i programmet. Kulturen kan bidra till att motverka segregationen och ge fler barn möjligheter till kulturellt skapande och kulturella upplevelser. Vi vill också föra fram att programmet inte räcker till för att stärka den röda tråden mellan förskolan och skolan, som ett led i det livslånga lärandet. Den klassmässiga och geografiska sortering av barn som börjar i förskolan och fortsätter i skolan gör att banden mellan förskolan och skolan försvagas.

Hemspråkets betydelse behöver stärkas i förskolan, för att ge barn tillgång till flera språk och öka deras kulturella kompetens. Det bör framhållas i förskoleprogrammet. Rätten till förskola för papperslösa och gömda barn bör också skrivas in.”

_____

§ 12

Förslag till införandet av en GLMS-fri dag

Yttrande till kommunstyrelsen

Beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Stadsdelsnämnden har fått en remiss om förslag om införande av en GLMS-fri (Gluten, Laktos, Mjölkprotein och Soja) dag årligen den 15 maj. Förslaget har initierats i en motion av Kaj Nordquist (S).

Förvaltningen anser att verksamheterna ska kunna erbjuda olika former av särskild och anpassad kost för dem som behöver det, alla dagar vid varje måltid. Förvaltningens bedömning är att verksamheterna tillgodoser detta behov.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 29 april 2013.
Dnr 147-2013-1.5.1

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

_____

§ 13

Programsamråd för Hägerstens verksamhetsområde Henriksberg m.m.
Yttrande till stadsbyggnadskontoret

Beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till stadsbyggnadsnämnden.

2. Samt anför därutöver följande:
   Stockholms översiktplan, promenadstaden beskriver hur stadens delar kan kopplas samman och byggas tätare i olika grad samtidigt som vi värnar om de fina kvaliteter som staden redan har. Nämnden ser positivt på förslaget för att området öppnas och utvecklas för strandpromenad. Att strandpromenaden och strandträdgården blir tillgängliga för allmänheten är viktigt för att tillgodose medborgarnas möjligheter till vattenkontakt och goda rekreationstillfällen.

   4H-gården är orolig för att förslaget till program för Henriksberg innebär osäkerhet kring deras möjligheter till fortsatt verksamhet. Nämnden anser att det måste säkerställas i det fortsatta detaljplanearbetet. En möjlig väg skulle kunna vara att en ny detaljplan tas fram för 4H-gårdens verksamhetsområde där det tydliggörs vilken verksamhet som bedrivs där.

   Nämnden anser att förslaget bör ses över så att nybyggnationens påverkan på 4H-gården ytterligare begränsas såväl under byggnadstiden som när det är färdigställt.

   Nämnden vill också påpeka att i förslaget saknas möjligheter för restaurang, caféer som kan öka rekreationsvärdet för allmänheten.

   Nämnden vill även understryka vikten av att förskoleverksamheter finns med i den fortsatta planeringen.

Ärendet

Fastighetsägare inom verksamhetsområdet vill pröva områdets förutsättningar för expansion av ca 200 nya lägenheter, samt utveckling av en blandning av bostäder, verksamheter och rekreation i en kommande planprocess.

Forts. nästa sida

Forts. § 13

Området är idag park- och industrimark och sträcker sig från Mälaren upp till och med Hägerstens Allé. Programförslaget innebär samlokalisering mellan nya bostäder och Eolshälls 4H-gård.

Förutsatt att 4H-gårdens verksamhet inte på något sätt inskränks eller påverkas negativt, nu eller i framtiden, av den föreslagna exploateringen har förvaltningen inget att invända mot förslaget. I övrigt är det positivt att området öppnas och utvecklas med sitt fantastiska läge mot Mälaren.

I programarbetet har förskolefrågan diskuterats. Då det bedömts som mindre lämpligt att placera en förskola inom själva verksamhetsområdet har förvaltningen tittat på andra lägen, bland annat i anslutning till 4H gårdens område. Det finns ingen placering fastställd ännu varför det krävs att frågan om förskola för att täcka behovet för de nya bostäderna i Henriksberg ses över i det fortsatta arbetet.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 3 maj 2013.
Dnr 221-2013-1.5.3

Förslag till beslut
Under överläggningen av ärendet ajournerade sig nämnden i fem minuter.

Därefter lade Abit Dundar m.fl. (FP), Lars Svärd m.fl. (M) och Hans Tjernström (C) fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) lade fram ett förslag till beslut med tillägg av andra stycket under punkt 2 i majoritetens förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Jessica Jormtun (MP) lade fram ett förslag till beslut med tillägg av de två första meningarna i andra stycket under punkt 2 i majoritetens förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Forts. nästa sida

Forts. § 13

Beslutsgång
Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation
Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

”1. Att Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner och översänder tjänsteutlåtandet som svar på remissen till stadsbyggnadskontoret.

2. samt att man därutöver anför följande:
I programförslaget beskrivs att fastighetsägare inom verksamhets-området vill pröva områdets förutsättningar för expansion av ca 200 nya lägenheter och för en utveckling mot en blandning av bostäder, verksamheter och rekreation i en kommande planprocess.

Det fattas bostäder i Stockholm och då framför allt hyresrätter. Vi är därför positiva till ny bebyggelse i det aktuella området. Vår uppfattning är också att varje stadsdel mår bra av att det finns bostäder med olika upplåtelseformer. Då det i Mälarhöjden/Axelsberg i dagsläget endast finns ett fåtal hyresrätter bör de nya lägenheterna upplåtas med hyresrätt.

Förvaltningen säger i ärendet att man inte har något att invända mot förslaget om byggnation förutsatt att 4H-gårdens verksamhet inte på något sätt inskränks eller påverkas negativt nu eller i framtiden av den föreslagna exploateringen.

Det är mycket viktigt att redan i planeringen av nya bostäder även planera för samhällsservice som exempelvis förskola. Då det i programarbetet bedömts som mindre lämpligt att placera en förskola inom själva verksamhetsområdet har förvaltningen tittat på andra lägen, bland annat i anslutning till 4H-gårdens område.

Eolshälls 4H-gård har funnits länge och bedriver en verksamhet som det är angeläget att värna. Vi anser att det är ett dåligt förslag att bygga lägenheter så nära som fyra meter från gårdens beteshagar liksom det är att planera en förskola i anslutning till gården. När det gäller närheten till vattnet instämmer vi i förvaltningens uppfattning att det är mycket viktigt att marken närmast stranden ska ingå i stadens mark för att säkra den från framtida exploatering.

Forts. nästa sida

Forts. § 13

4H-gården är orolig för att förslaget till program för Henriksberg innebär osäkerhet kring deras möjligheter till fortsatt verksamhet. Nämnden anser att det måste säkerställas i det fortsatta detaljplanearbetet. En möjlig väg skulle kunna vara att en ny detaljplan tas fram för 4H-gårdens verksamhetsområde där det tydliggörs vilken verksamhet som bedrivs där."

Reservation
Jessica Jormtun (MP) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att överlämna följande som remissyttrande till stadsbyggnadskontoret:

Staden och stadsdelen växer och vi behöver bygga bostäder. Vår stadsdel har många pärlor som måste hanteras varsamt för att människor även i framtiden ska trivas att bo här. 4H-gården i Eolshäll är en av dessa pärlor som lockar inte bara många besökare, utan även många barn och ungdomar som är engagerade medlemmar och sköter om djuren

4H-gården är idag Stockholms största 4H-gård med mer än 460 medlemmar, ett antal som antagligen kommer att växa med ökad inflyttning till staden och stadsdelen. Vi ser det därför som självklart att planera in utrymme för framtida utvidgning av 4H-gården med fler byggnader och hagar i programförslaget för Henriksberg. Och om vi redan nu diskuterar flugavstånd och lukt är avståndet mellan 4H-gården och de planerade huskropparna definitivt för litet, men med de rätta avstånden kan 4H-gården och nya bostäder samexistera.

Vid alla förändringar i stadsmiljön är det viktigt att planera ur ett barnperspektiv och 4H-gårdens antal engagerade barn och ungdomar talar sitt tydliga språk, de gillar verksamheten! 4H-gårdens verksamhet lockar framförallt flickor. Det är viktigt att staden satsar på deras verksamhet och låter den utvecklas och utvidgas efter behov och önskemål. (Detta ska inte missförstås, vi tycker att det är bra att verksamheten lockar både flickor och pojkar.)

Att inte spara mark för framtidens förutsedda eller oförutsedda behov vore oansvarigt av staden och politikerna. Vi har sett hur det gått i till exempel Årstadal där all mark är såld till att bli bostäder och ingen yta finns tillgänglig för samhällsfunktioner eller naturliga mötesplatser. Det är bättre att bygga klokt än att vara efterklok.

Forts. nästa sida

Forts. § 13

I beslutsunderlaget framgår inte någon tydlig konsekvensbeskrivning för hur 4H-gårdens verksamhet kommer att påverkas medan bostäderna byggs. Därför bör ett tydligt förslag presenteras för hur 4H-gården ska kunna bedriva fortsatt verksamhet under byggtiden. Styrelsen för Eolshälls 4H-gård lyfter i en skrivelse till stadsbyggnadskontoret fram ett flertal aspekter som måste beaktas. För att undvika konfrontationer när bostäderna står klara borde bostadsområdet marknadsföras som ett naturnära område med fantastiska möjligheter till friluftsliv, ridning, ridning för funktionsnedsatta och djurskötsel. Inte enbart för att locka utan också för att det inte ska komma som en överraskning för de nyinflyttade att det finns djur med allt vad det innebär (såsom hästspillning!) i området.

Marken vid vattnet ska vara tillgänglig för allmänheten och ska därför tillhöra staden.

För att förbättra utsikterna att uppnå en blandad boendeform i Mälarhöjden-Axelsberg är det viktigt att bostäderna som byggs är hyreslägenheter.

Vi föreslår ett lägre parkeringstal än den nuvarande normen, detta för att reducera biltrafiken till och från området.

Vi föreslår

- att de planerade huskropparna närmast 4H-gården stryks ur planskisserna
- att ett tydligt förslag presenteras för hur 4H-gården ska kunna bedriva sin verksamhet under byggtiden
- att marken vid vattnet tillhör staden och att den inte exploateras
- att de nya husen blir så energieffektiva som möjligt (högst 42kWh/(år*kvm))
- att bostäderna upplåts som hyreslägenheter
- att parkeringstalet sätts till högst 0,4 för området.

4H-gården är orolig för att förslaget till program för Henriksberg innebär osäkerhet kring deras möjligheter till fortsatt verksamhet. Nämnden anser att det måste säkerställas i det fortsatta detaljplanearbetet.”

_____

§ 14

Serveringstillstånd för Tellus Pizza
Yttrande till socialnämnden

Beslut

1. Hägersten - Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att restaurangTellus Pizza kan få tillstånd att servera alkohol till allmänheten enligt ansökan.

2. Nämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till socialnämnden som svar på remissen .

3. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Stadsdelsnämnden har fått en ansökan om serveringstillstånd för yttrande. Ansökan gäller tillstånd för alkoholservering vid restaurang Tellus Pizza, Vattenledningsvägen 57 i Midsommarkransen. Sökande avser att servera starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker till allmänheten med serveringstid kl. 11:00 – 22:00 måndag till söndag och med samma tider för uteservering. Förvaltningen har inget att invända mot att serveringstillstånd meddelas enligt ansökan.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 29 april 2013.
Dnr 219-2013-1.5.2

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

_____

§ 15

Serveringstillstånd för Mama Ye´s asian kitchen
Yttrande till socialnämnden

Beslut

1. Hägersten - Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att Mama Ye´s Sjövikstorget AB kan få tillstånd att servera alkohol till allmänheten vid restaurang Mama Ye´s asian kitchen enligt ansökan.

2. Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till socialnämnden som svar på remissen .

3. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Stadsdelsnämnden har fått en ansökan om serveringstillstånd för yttrande. Mama Ye´s Sjövikstorget AB ansöker om tillstånd för alkoholservering vid restaurang Mama Ye´s asian kitchen, Sjövikstorget 9 i Liljeholmen. Sökande avser att servera spritdrycker, starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker till allmänheten med serveringstid kl. 11:00 – 22:00 måndag till söndag med samma tid för uteservering. Förvaltningen har inget att invända mot att serveringstillstånd meddelas enligt ansökan.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 29 april 2013.
Dnr 240-2013-1.5.2

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

_____

§ 16

Protokoll från pensionärsrådet

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har tagit del av pensionärsrådets synpunkter och lägger protokollet och minnesanteckningarna till handlingarna.

Ärendet

Anmäldes protokoll från pensionärsrådets möte 21 maj 2013.

_____

§ 17

Protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har tagit del av synpunkterna från rådet för funktionshinderfrågor och lägger protokollen till handlingarna.

Ärendet

Anmäldes protokoll från rådet för funktionshinderfrågor från 18 april och 16 maj 2013.

_____

§ 18

Protokoll från förvaltningsgruppen

Beslut
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger protokollet till handlingarna.

Ärendet
Anmäldes protokoll från förvaltningsgruppen från 14 maj 2013.

_____

§ 19

Förteckning över inkomna skrivelser

Beslut
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Ärendet
Följande skrivelser anmäldes till stadsdelsnämnden:

Förslag att rusta Svandammsparken
(rubricerat som medborgarförslag)
Inkom 5 april 2013. Dnr 191-2013-1.2.3
Förvaltningens svar daterat 5 april anmäldes.

Lekpark i Svandammsparken
Inkom 22 april 2013. Dnr 191-2013-1.2.3
Förvaltningens svar daterat 22 april anmäldes.

Synpunkter på bemanning – förskolan Rönneberga, Midsommarkransen
Inkom 23 april 2013. Dnr 223-2013-1.2.3

Synpunkter på snöberget i Vinterviken
Inkom 2 maj 2013. Dnr 248-2013-1.2.3

Förslag om parkeringsplatser vid Telefonplan
(rubricerat som medborgarförslag)
Inkom 3 maj 2013. Dnr 249-2013-1.2.3
Översänt till Trafikkontoret, Exploateringskontoret och Stadsbyggnadskontoret.

Detaljplan för utbyggnad av Henriksbergsområdet
Inkom 21 maj 2013
Från styrelsen för Eolshäls 4H gård, 23 maj 2013
Dnr 278-2013-1.2.3
Översända till Stadsbyggnadskontoret

_____

§ 20

Anmälan av tjänstemannabeslut

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger sammanställningen av tjänstemannabeslut till handlingarna.

Ärendet

Anmäldes tjänstemannabeslut fattade enligt delegationsordningen.
Dnr 3-2013-1.1

---

§ 21

Nämndens och förvaltningens frågor

Skrivelse för beredning om riskspel

Jessica Jormtun m.fl. (MP) överlämnade en skrivelse om ansvarsfull hållning och större restriktivitet för spelautomater.
Dnr 282-2013-1.3

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

_____

Nya ersättare

Abit Dundar (FP) hälsade Anna Bredin och Susanne Sjöblom välkomna till nämnden som nya ersättare för Moderaterna.

Parkplanen

Eva Fagerhem (S) frågade om tidsperspektivet i parkplanen följs. Förvaltningen svarade att parkplanen följs och återkommer med information om tidsperspektivet.

Skrivelse till trafiknämnden

Nämnden gav förvaltningen i uppdrag att ta fram en skrivelse från stadsdelsnämnden till trafiknämnden om snöhögarna i Vinterviken, vid Västertorpsbadet och i Bredäng.

Info om Jäv

Jessica Jormtun (MP) önskar information om jäv. Förvaltningen återkommer i frågan.

Stadsdelsdirektörens information

Personalsituationen på Kata Dahlströms förskola

Som svar på fråga från Eva Fagerhem (S) informerade Maria Mannerholm om personalomsättningen på Kata Dahlströms förskola. Förvaltningen är nu i process att anställa en ny chef till förskolan och har annonserat efter tre förskollärare med utvidgat ansvar.

Läsplattor i nämnden

Kerstin Henningsson informerade om att hon och Camilla Höglund haft en föreläsning på årets nämndsekreterarforum om hur vi införde läsplattor i nämnden.

Forts. nästa sida

Forts. § 21

Hemtjänstutförare
Ingrid Widebäck besvarade frågor om utförare inom hemtjänsten.

Bilbränder
Maria Mannerholm informerade om händelserna runt om i Stockholm de senaste dagarna där ett antal bilar satts i brand. Ledningsgruppen har löpande kontakt med polisen och stadsledningskontoret om läget.

Balanslista
Anmäldes balanslista över inkomna skrivelser från nämnden 2013.

Rapporter för kännedom i pärm

Årsredogörelse 2012
Stadsrevisionen

Förebyggande insatser för att minska cannabisanvändandet bland unga
Socialnämnden 16 april 2013

Rapport över användandet av härbärge/akutboende under 2012
Socialnämnden 16 april 2013

Rapport om inventering av stränder i Stockholms stad 2010
Miljö- och hälsoskyddsnämnden 16 april 2013

Uttalande från DHR Stockholmsavdelningens årsmöte mars 2013
Från DHR Stockholmsavdelningen

_____

§ 24

Sociala delegationens protokoll

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger protokollet till handlingarna.

Ärendet

Anmäldes protokoll från sociala delegationen från 25 april, 7 maj och 16 maj 2013.

_____